

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

Część LXXVIII. — Wydana i rozesłana dnia 3. listopada 1900.

Treść: **Nr** 182. Rozporządzenie, dotyczące się egzaminów sędziowskich.

182.

Rozporządzenie Ministra sprawiedliwości z dnia 1. listopada 1900,

tyczące się egzaminów sędziowskich.

Na zasadzie §§. 12 i 13 ustawy z dnia 27. listopada 1896, Dz. u. p. Nr. 217, zawierającej przepisy o obsadzaniu, urządzeniu wewnętrznem, tudzież o porządku czynności w Sądach, rozporządza się w porozumieniu z Ministrem wyznań i oświaty:

Tworzenie komisji egzaminacyjnych.

§. 1.

Minister sprawiedliwości tworzy corocznie w grudniu przy każdym Sądzie krajowym wyższym komisję egzaminacyjną do egzaminów sędziowskich na rok najbliższy i w razie potrzeby uzupełnia ją w ciągu tego roku. Prezydenci Sądów krajowych wyższych winni najpóźniej w listopadzie podać Ministrowi sprawiedliwości wnioski co do ilości komisarzy egzaminacyjnych i co do osób, które mają być komisarzami mianowane.

Do pierwszego mianowania Minister sprawiedliwości oznajmi prezydentom Sądów krajowych wyższych ilość osób, które oprócz profesorów uniwersytetów (§. 2) mają być proponowane, t. j. adwokatów (§. 3) i innych osób przewidzianych na komisarzy egzaminacyjnych (§. 13 ustawy o organizacji sądów).

W przyszłości proponować należy oprócz profesorów uniwersytetu o połowę więcej osób niż się ma wziąć do komisji egzaminacyjnej.

We wniosku wymienić także należy komisarzy egzaminacyjnych, którzy mają być mianowani zastępcami przewodniczącego.

§. 2.

Jeżeli w siedzibie Sądu krajowego wyższego znajduje się uniwersytet, wszystkich zwyczajnych i nadzwyczajnych profesorów austriackiego prawa cywilnego, prawa handlowego i wekslowego, procedury cywilnej i postępowania w sprawach niespornych, tudzież prawa karnego i procedury karnej, którzy oświadczą gotowość do odbywania egzaminów sędziowskich, mianuje się komisarzami egzaminacyjnymi.

Prezydent Sądu krajowego wyższego winien prosić profesorów o oświadczenie, czy się zgadzają i przy podawaniu wniosku Ministrowi sprawiedliwości wymienić zgadzających się profesorów.

§. 3.

Celem wskazania adwokatów, którzy mają być do egzaminów przybierani, prezydent Sądu krajowego wyższego winien postarać się o wnioski izby adwokackiej, znajdującej się w siedzibie Sądu krajowego wyższego. Izba adwokacka ma wybrać na komisarzy egzaminacyjnych podaną przez prezydenta Sądu krajowego wyższego ilość adwokatów w siedzibie Sądu krajowego wyższego zamieszkałych i wniosek swój podać prezydentowi Sądu krajowego wyższego aż do połowy listopada. W razie potrzeby prezydent Sądu krajowego wyższego może wezwać także izbę adwokacką znajdującą się nie w siedzibie Sądu krajowego wyższego, żeby na komisarzy egzaminacyjnych zaproponowała adwokatów ze swojego okręgu.

Gdyby to było potrzebne, można żądać wniosku uzupełniającego.

Bezpłatność egzaminu sędziowskiego.**§. 4.**

Kandydaci nie opłacają żadnych taks za egzamin sędziowski. Komisarzom egzaminacyjnym nie służy prawo do należności za udział w egzaminach sędziowskich.

Wyznaczanie komisarzy egzaminacyjnych do poszczególnego egzaminu.**§. 5.**

Komisarzy egzaminacyjnych do każdego poszczególnego egzaminu sędziowskiego (§. 13, ustęp 2 ustawy o organizacji sądów) wyznacza prezydent Sądu krajowego wyższego. Przytem postanowić należy zarazem, którzy komisarze egzaminacyjni mają wyznaczyć i ocenić zadania piśmienne.

Do każdego egzaminu powołać należy adwokata (§. 13, ustęp 2 ustawy o organizacji sądów) i o ile to jest możebne profesora uniwersytetu mianowanego komisarzem egzaminacyjnym.

Jeżeli Minister sprawiedliwości uzna za stosowne (§. 13 ustawy o organizacji sądów) wydelegować do poszczególnych egzaminów komisarza egzaminacyjnego przez siebie wyznaczonego, prezydium Sądu krajowego wyższego będzie o tem uwiadomione przed egzaminem ustnym. W przypadku tym prezydent Sądu krajowego wyższego postanawia, który z komisarzy egzaminacyjnych przez niego do egzaminu powołanych ma wystąpić.

§. 6.

Komisarze egzaminacyjni do tego ustanowieni, obowiązani są wyznaczyć zadania do egzaminu piśmiennego, wypracowania ocenić i jeszcze przed egzaminem ustnym nadesłać przewodniczącemu lub jego zastępcy do poszczególnego egzaminu powołanemu. Innym komisarzom egzaminacyjnym zostawia się do woli odczytanie wypracowań piśmiennych domowych i klauzurowych jeszcze przed egzaminem ustnym.

Komisarze egzaminacyjni nie mogący dla jakiejś przeszkody wziąć udziału w egzaminie ustnym, winni uwiadomić o tem wcześniej prezydenta Sądu krajowego wyższego.

Miejsce złożenia egzaminu ustnego.**§. 7.**

Egzamin sędziowski złożyć należy z reguły w siedzibie tego Sądu krajowego wyższego, w którego okręgu kandydat skończył służbę przygotowawczą.

Z powodów na względy zasługujących Minister sprawiedliwości może pozwolić na złożenie egzaminu w innym Sądzie krajowym wyższym.

Przypuszczanie do egzaminu sędziowskiego.**§. 8.**

Podanie o przypuszczenie do egzaminu sędziowskiego wnieść należy do prezydenta trybunału, któremu kierowanie służbą przygotowawczą jest poruczone, jeżeli zaś kandydat nie pozostaje już w służbie przygotowawczej, do prezydenta trybunału pierwszej instancji, pod którego kierownictwem kandydat na ostatku w służbie przygotowawczej został. W podaniu należy wyrazić, czy egzamin ma być złożony także w jednym z języków krajowych w okręgu Sądu krajowego wyższego w użyciu będących (§. 24, ustęp 2).

Podanie przełożyć należy prezydentowi Sądu krajowego wyższego (§. 30 rozporządzenia ministerjalnego z dnia 15. sierpnia 1897, Dz. u. p. Nr. 192) z dołączeniem wykazów czynności i świadectw co do aplikacji w służbie przygotowawczej (§. 7 ustawy o organizacji sądów).

Podanie wnieść można w ostatnich trzech miesiącach trzechletniej służby przygotowawczej.

Prezydium Sądu krajowego wyższego utrzymywać ma rejestr egzaminów sędziowskich podług dołączonego formularza A.

§. 9.

O przypuszczeniu do egzaminu sędziowskiego decyduje prezydent tego Sądu krajowego wyższego, w którego okręgu kandydat skończył służbę przygotowawczą,

Przeciw odmowie dopuszczalne jest zażalenie do Ministra sprawiedliwości w przeciągu dni 14.

Jeżeli egzamin sędziowski ma być złożony w siedzibie innego Sądu krajowego wyższego, prezydent Sądu krajowego wyższego, o ile w ogóle uznaje za stosowne dopuścić kandydata do egzaminu, postarać się winien o decyzję Ministra sprawiedliwości co do miejsca, w którym egzamin ma się odbyć.

§. 10.

Dopuszczenia do złożenia egzaminu sędziowskiego należy odmówić, jeżeli kandydat nie zdał jeszcze trzeciego egzaminu rządowego z umiejętności politycznych, tudzież, jeżeli przepisanej służby przygotowawczej nie skończył według przepisu lub aż do dnia egzaminu ustnego według przepisu nie skończy, albo jeżeli kandydat według treści świadectw dotyczących się jego aplikacji w służbie przygotowawczej oczywiście nie odbył jej z dostatecznym skutkiem.

Egzamin sędziowski piśmienny.**a) Wypracowanie domowe z umiejętności prawnych.****§. 11.**

W wygotowaniu uchwały, którem kandydata uwiadania się o dopuszczeniu go do egzaminu sędziowskiego, oznaczyć mu należy przedmiot wypracowania domowego z umiejętności prawnych i wyznaczyć termin dwumiesięczny do złożenia wypracowania domowego. Temat wybiera prezydent Sądu krajowego wyższego lub członek komisji egzaminacyjnej, któremu on to poruczy.

Temat wypracowania domowego wybierać należy ile możności ze względu na kwestye prawne w ciągu ćwiczeń roztrząsane (§. 12, ustęp 4 ustawy o organizacyi sądów).

§. 12.

Osoby pozostające w służbie przygotowawczej można dla ułatwienia im wygotowania wypracowań domowych przenieść na odpowiedni przeciąg czasu do takiego sądu, w którego siedzibie znajdują się dostateczne literackie środki pomocnicze.

Oddając wypracowanie, kandydat dołączyć ma do niego spis dzieł, których do pomocy używał i ma dać na piśmie zapewnienie, że wypracowanie domowe wykonał bez obcej pomocy i że nie używał innych dzieł prócz podanych w spisie (§. 12, ustęp 3 ustawy o organizacyi sądów).

§. 13.

Jeżeli kandydat uchybi terminu do przedłożenia wypracowania domowego, uważa się to za cofnięcie się od egzaminu. Z powodów na względy zasługujących, prezydent Sądu krajowego wyższego może przedłużyć termin do oddania wypracowania domowego. Przeciw odmowie przedłużenia terminu zażalenie jest niedopuszczalne.

§. 14.

Jeżeli kandydat w czasie ćwiczeń odbywanych stosownie do §. 10 ustawy o organizacyi sądów lub nie w czasie tych ćwiczeń wygotował pracę z zakresu umiejętności prawnych, która może być uważana za dostateczny dowód jego zdolności roztrząsania samodzielnie tematu z umiejętności prawnych według zasad naukowych, poprawnie pod względem prawnym i udanie pod względem językowym, praca ta może być przyjęta za wypracowanie domowe z umiejętności prawnych do egzaminu sędziowskiego.

W podaniu o dopuszczenie do egzaminu sędziowskiego trzeba wyraźnie prosić, żeby praca ta została przyjęta za wypracowanie domowe do egzaminu sędziowskiego.

Pracę z zakresu umiejętności prawnych odpisaną na czysto lub wydrukowaną dołączyć należy do podania o dopuszczenie do egzaminu, z dołączeniem spisu dzieł, z których autor korzystał i zapewnienia wymaganego w §. 12, ustęp 3 ustawy o organizacyi sądów.

§. 15.

Gdy kandydat znosi prośbę w §. 14, ustęp 2 oznaczoną, prezydent trybunału, do którego podanie wniesiono, poleca urzędnikowi sędziowskiemu kierującemu ćwiczeniami, w których kandydat brał udział, ocenienie pracy naukowo-prawniczej. Opinię tę przełożyć należy razem z podaniem prezydentowi Sądu krajowego wyższego.

Zanim prezydent Sądu krajowego wyższego wyda decyzję co do przyjęcia pracy naukowo-prawniczej za wypracowanie domowe (§. 14), winien oddać tę pracę jednemu z komisarzy egzaminacyjnych do ocenienia.

Jeżeli prezydent Sądu krajowego wyższego na podstawie wydanych opinii nabierze przekonania, że praca przedłożona nie odpowiada celowi, polecić należy kandydatowi z odrzuceniem jego żądania, żeby wygotował wypracowanie domowe naukowo-prawnicze na temat przez prezydenta Sądu krajowego wyższego zadany, w razie przeciwnym pracę naukowo-prawniczą, której ocenienie pozostawia się komisarzom egzaminacyjnym, przyjmując należy z takim skutkiem, że kandydat obowiązany będzie złożyć nowe wypracowanie domowe tylko w tym razie, jeżeli egzamin nie zostanie uznany za złożony i komisya nie uzna za stosowne uwolnić kandydata od złożenia nowego wypracowania domowego (§. 31).

Przeciw orzeczeniu prezydenta Sądu krajowego wyższego zażalenie jest niedopuszczalne.

b) Wypracowania klauzurowe.**§. 16.**

Dni do wypracowań klauzurowych i do egzaminu ustnego wyznacza prezydent Sądu krajowego wyższego po złożeniu w czasie właściwym wypracowania domowego lub, jeżeli pracę naukowo-prawniczą przedłożoną razem z podaniem o dopuszczenie do egzaminu przyjmuje się do egzaminu (§. 14), jednocześnie z odnośną uchwałą.

§. 17.

Wypracowania klauzurowe wygotowane być mają w dwóch różnych dniach; kandydatowi pozwolili należy pracować nad nimi za każdym razem w czasie od godziny 9 zrana aż do godziny 7 wieczorem.

Egzamin piśmienny zdać należy w lokalach urzędowych i pod nadzorem urzędnika Sądu krajowego wyższego; kilku kandydatów może zdawać go

jednocześnie. Wygotowując wypracowanie piśmienne, kandydat może używać druków urzędowych i dzieł znajdujących się w bibliotece Sądu krajowego wyższego, z wyjątkiem zbiorów orzeczeń i wszelkich takich książek, które zawierają formularze i przykłady na wzór podane. Wszelka inna pomoc, jakoteż porozumiewanie się kandydatów ze sobą lub z innymi osobami jest zabronione.

§. 18.

Na wypracowanie piśmienne klauzurowe z zakresu prawa karnego zadać należy kandydatowi albo wygotowanie aktu oskarżenia na podstawie aktów, według okoliczności ze sprzeciwieniem się i orzeczeniem Sądu krajowego wyższego albo wygotowanie wyroku na podstawie przedłożonych aktów, w razie potrzeby uzupełnionych informacją co do wyników rozprawy głównej lub wypracowanie zażalenia nieważności albo uchwały znowienia.

§. 19.

Do egzaminu piśmiennego z zakresu prawa cywilnego dać należy kandydatowi akta sprawy spornej do wygotowania wyroku lub uchwały ostatecznej albo akta egzekucyjne do wygotowania uchwały co do rozdziału nadwyżek przychodów albo do wygotowania uchwały co do rozdziału najwyższej oferty lub uchwały co do rozdziału kwoty przez sprzedaż uzyskanej.

§. 20.

Egzamin piśmienny w zakresie prawa karnego i cywilnego można także urządzić w ten sposób, że kandydatowi poleca się wskazanie następujących się w zawikłanym stanie sprawy pytań ważnych pod względem sądowo-karnego lub sądowo-cywilnego dochodzenia prawa i odpowiedzenie na te pytania z dokładnym wyluszczeniem powodów, które według zdania kandydata przemawiają za słusznym prawniczym pojęciem przypadku prawnego.

§. 21.

Akta trybunałów i sądów powiatowych, dotyczące się spraw cywilnych i karnych, powierzchownie małej objętości a jednak zawierające przypadki prawne, których właściwe osądzenie wymaga dobrej znajomości prawa, trafnego pojmowania i bystrości umysłu, przekładać należy prezydium Sądu krajowego wyższego, po ostatecznym załatwieniu sprawy, do celów egzaminacyjnych.

§. 22.

Po upływie czasu wyznaczonego na wypracowanie klauzurowe odebrać należy wypracowanie od kandydata bez względu na to, czy je skończył. Urzędnik nadzorujący winien wypracowania oddane lub odebrane spoić, opieczetować i zapisać na nich, ile czasu na wygotowanie potrzebowało, posłać komisarzowi egzaminacyjnemu przeznaczonemu do zbadania wypracowania.

Egzamin ustny.

§. 23.

Egzamina ustne odbywają się w Sądach krajowych wyższych w Wiedniu, Pradze i Lwowie cztery razy, w innych Sądach krajowych wyższych trzy razy w roku i mają być urządzane ile możliwości w taki sposób, żeby się odbyły ze wszystkimi kandydatami w dniach po sobie następujących.

Terminy, w których odpowiednio temu egzamina mają się odbywać, wyznaczyć ma naprzód prezydent Sądu krajowego wyższego, oznajmić wszystkim sądom okręgu i ogłosić gazetami. Zmianę tych terminów ogłosić należy w podobny sposób.

Przed każdym terminem egzaminu nadesłać należy do Ministerstwa sprawiedliwości spis kandydatów, którzy będą egzaminowani z podaniem dni na egzamin ustny wyznaczonych.

§. 24.

Egzamin ustny z każdym kandydatem trwać ma dwie godziny. Egzaminowanie dwóch kandydatów jednocześnie jest dozwolone; w przypadku takim egzamin trwać ma ogółem trzy godziny.

Z kandydatami, którzy oprócz języka urzędowego w Sądzie krajowym wyższym używanego, unieją także jeden z języków krajowych używanych w okręgu Sądu krajowego wyższego, odbyć należy egzamin na ich żądanie po części także w tym języku.

§. 25.

Egzamin sędziowski rozciągać się ma na wszystkie gałęzie ustawodawstwa cywilnego i karnego (§. 12 ustawy o organizaciji sądów).

Przepisy wydane w zakresie prawa publicznego, skarbowego i administracyjnego ważne pod względem wymiaru sprawiedliwości przez sędziego i które z tego powodu powinny być uwzględniane na egzaminie sędziowskim, podane są w wykazie B do niniejszego rozporządzenia dołączonym.

Wykaz ten będzie w miarę potrzeby uzupełniany drogą rozporządzenia.

§. 26.

Na egzaminie ustnym zbadać należy, o ile to jest możebne, czy kandydat ovladnął cały materiał egzaminu. Zapomocą większej ilości pytań, rozciągających się na rozmaite zakresy prawa, przekonać się należy nie tylko, czy kandydat posiada wiadomości potrzebne do służby sądowej cywilnej i karnej we wszystkich instancjach i czy nabył potrzebnej wprawy praktycznej w załatwianiu czynności, lecz szczególnie także i o tem, czy kandydat posiada zdolność szybkiego i trafnego pod względem prawnym oceniania i rozstrzygania przypadków cywilnych i karnych (§. 12, ustęp 2 ustawy o organizaciji sądów).

Do samego wyuczenia się na pamięć nie należy przywiązywać wagi, jednakże co do postanowień ważnych w zastosowaniu praktycznym, egzaminować należy także z ich szczegółów. W każdym razie żądać należy, żeby kandydat umiał w ogólności wskazać postanowienia, służące za podstawę w praktycznym stosowaniu prawa i wyszukać natchmiasł miejsca decydujące.

§. 27.

Przewodniczący może zadawać pytania, inni członkowie komisji mają brać udział w zadawaniu pytań w tej kolei, którą przewodniczący oznaczy.

Z reguły każdy komisarz egzaminacyjny egzaminować ma z pewnego oznaczonego przedmiotu. Przedmioty, z których komisarz egzaminacyjny ma egzaminować, winien oznaczyć albo prezydent Sądu krajowego wyższego raz na zawsze albo przewodniczący przy posyłaniu zaproszenia na egzamin. Pod tym względem stosować się należy do życzenia komisarzy egzaminacyjnych. Profesorowie uniwersytetu egzaminować mają z reguły z przedmiotów, do których są mianowani, inne przedmioty można im przydzielać tylko za ich zgodą.

Wynik egzaminu.

§. 28.

Wynik egzaminu oznacza się cenzurami:

1. celująco,
2. bardzo dobrze,
3. dobrze,

lub, jeżeli egzaminu nie uważa się za złożony, cenzurą

4. niedostatecznie.

§. 29.

Każdemu członkowi komisji, także przewodniczącemu, służy prawo oddania jednego głosu. Komisarze egzaminacyjni głosują według porządku alfabetycznego nazwisk, przewodniczący jednak oddaje głos naostatku a komisarz egzaminacyjny wydelegowany przez Ministra sprawiedliwości na poszczególny egzamin, bezpośrednio przed przewodniczącym.

Uchwałę wydaje się bezwzględną większością głosów. Najprzód głosuje się nad pytaniem, czy egzamin został złożony, następnie nad cenzurą.

§. 30.

Jeżeli egzamin ma być uważany za niezłożony, komisya uchwalić ma większością głosów, po jakim czasie kandydat ma ponowić egzamin.

Termin oddalenia nie może wynosić mniej jak trzy miesiące ani więcej jak rok.

§. 31.

W razie oddalenia, trzeba egzamin złożyć na nowo.

Lecz jeżeli komisya egzaminacyjna uznaje wypracowanie domowe naukowo-prawnicze za dostateczne, kandydat jest wolny od obowiązku złożenia do ponownego egzaminu nowego wypracowania domowego naukowo-prawniczego. O tem uwiadamia się go przy oznajmianiu, że został odrzucony.

Jeżeli kandydat nie zda także ponownego egzaminu, uwiadomić należy o tem Ministra sprawiedliwości (§. 14, ustęp 2 ustawy o organizacyi sądów).

Świadectwo egzaminacyjne.

§. 32.

Świadectwo złożenia z dobrym skutkiem egzaminu sędziowskiego wydaje prezydent Sądu krajowego wyższego zgodnie z uchwałą komisji egzaminacyjnej i takowe opatrzone być ma pieczęcią urzędową prezydium Sądu krajowego wyższego.

W świadectwie należy potwierdzić, w którym języku krajowym oprócz języka urzędowego w Sądzie krajowym wyższym używanego, kandydat uznany został za uzdolnionego do prowadzenia czynności.

Protokół egzaminów.

§. 33.

Utrzymywać należy podług dołączonego wzoru C księgę protokołową egzaminów. Pytań poszczególnych, przez komisarzy egzaminacyjnych zadawanych nie trzeba zapisywać. Do egzaminu nie przybiera się pisarza.

Postanowienie końcowe.

§. 34.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w wykonanie od dnia ogłoszenia.

Prezydenci tych Sądów krajowych wyższych, w których okręgu, z powodu dającego się uczuć braku sędziów, w ciągu następnego roku dopuszczają się będzie do egzaminu sędziowskiego prawdopodobnie wyłącznie na podstawie rozporządzenia cesarskiego z dnia 11. lipca 1898, Dz. u. p. Nr. 125 i w skutek tego egzamina sędziowskie odbywać się będą wyłącznie podług przepisów rozporządzenia cesarskiego z dnia 10. października 1854, Dz. u. p. Nr. 262, winni z wyjaśnieniem odnośnych stosunków w przeciągu dni czterestu po ogłoszeniu niniejszego rozporządzenia uczynić wnioski do Ministerstwa sprawiedliwości, żeby na rok najbliższy zaniechano utworzenia komisji egzaminacyjnej w myśl przepisów niniejszego rozporządzenia.

Rejestr egzaminów sędziowskich

(§. 8 r. m. z dnia 1. listopada 1900, Dz. u. p. Nr. 182.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Liczba bieżąca	Imię i nazwisko kandydata	Trybunał, w którym kandydat na ostatku odbywał służbę przysługującą	Zdaje egzamin	po raz pierwszy	po raz drugi	Temat wypracowania domowego naukowego, termin oddania i komisarz egzaminacyjny mający ocenić	Wypracowanie domowe, które kandydat przelożył razem z podaniem, zostało przyjęte do egzaminu	Komisya egzaminacyjna	Dzień wypracowania kandydata i nazwisko komisarza egzaminacyjnego, który ma je ocenić	w zakresie prawa karnego	w zakresie prawa cywilnego	Dzień egzaminu ustnego	W jakim języku kandydat zdawał egzamin	Wynik egzaminu	oddalenie i termin ponowienia	Uwagi
								1.								
							2.									
							3.									
							4.									
							5.									
							6.									
							7.									
							8.									
							9.									
							10.									
							11.									
							12.									
							13.									
							14.									
							15.									
							16.									
							17.									

S p i s

prawideł wydanych w zakresie prawa publicznego, skarbowego i administracyjnego ważnych pod względem wymiaru sprawiedliwości przez sędziego i które przeto mają być uwzględniane na egzaminie sędziowskim (§. 12 ustawy o organizacyi sądów, §. 25 rozporządzenia Ministra sprawiedliwości z dnia 1. listopada 1900, Dz. u. p. Nr. 182.)

Uwaga wstępna: Ustawy pomocnicze należące do zakresu materalnego i formalnego prawa cywilnego i karnego, jak naprzykład ustawy o małżeństwie, ustawa o ratach i ustawa o drogach pomocniczych, ustawa drukowa, ustawa o prawie koalicji, patent o broni, ustawy o włóczęgach, o opilstwie, o lichwie i o chorobach zaraźliwych zwierzęcych, przepisy o sądownictwie wojskowem, ustawa adwokacka i notaryalna, tudzież wiele innych nie są w spisie przytoczone. Takie ustawy pomocnicze, jako części składowe materalnego i formalnego prawa cywilnego i karnego, stanowią bez wyraźnego przytoczenia przedmiot egzaminu sędziowskiego.

I. Prawo publiczne.

Patent cesarski z dnia 1. stycznia 1860, Dz. u. p. Nr. 3, o ogłaszaniu ustaw i rozporządzeń.

Ustawa z dnia 3. października 1861, Dz. u. p. Nr. 98, o nietykalności i nieodpowiedzialności członków Rady państwa i sejmów.

Ustawa z dnia 5. marca 1862, Dz. u. p. Nr. 18, zawierająca postanowienia zasadnicze co do urzędzenia stosunków gmin.

Ustawa z dnia 27. października 1862, Dz. u. p. Nr. 87, o ochronie wolności osobistej.

Ustawa z dnia 27. października 1862, Dz. u. p. Nr. 88, o ochronie prawa domowego.

Ustawa z dnia 3. grudnia 1863, Dz. u. p. Nr. 105, o urzędzeniu stosunków przynależności.

Ustawa z dnia 25. lipca 1867, Dz. u. p. Nr. 101, o odpowiedzialności Ministrów.

Ustawa z dnia 21. grudnia 1867, Dz. u. p. Nr. 141, zmieniająca ustawę zasadniczą o reprezentacyi państwa z dnia 26. lutego 1861.

Ustawa zasadnicza państwa z dnia 21. grudnia 1867, Dz. u. p. Nr. 142, o powszechnych prawach obywateli państwa.

Ustawa zasadnicza państwa z dnia 21. grudnia 1867, Dz. u. p. Nr. 143, o ustanowieniu trybunału państwa.

Ustawa zasadnicza państwa z dnia 21. grudnia 1867, Dz. u. p. Nr. 144, o władzy sędziowskiej.

Ustawa zasadnicza państwa z dnia 21. grudnia 1867, Dz. u. p. Nr. 145, o sprawowaniu władzy rządowej i wykonawczej.

Ustawa z dnia 21. grudnia 1867, Dz. u. p. Nr. 146, o sprawach spólnych wszystkim krajom monarchii austryackiej i o sposobie ich załatwiania.

Ustawa z dnia 18. kwietnia 1869, Dz. u. p. Nr. 44, o organizacyi trybunału państwa, postępowaniu przed nim i wykonywaniu jego wyroków.

Ustawa z dnia 5. maja 1869, Dz. u. p. Nr. 66, którą na zasadzie artykułu 20 ustawy zasadniczej państwa z dnia 21. grudnia 1867, Dz. u. p. Nr. 142, określa się upoważnienia odpowiedzialnej Władzy rządowej do zarządzania czasowych i miejscowych wyjątków od istniejących ustaw.

Ustawa z dnia 10. czerwca 1869, Dz. u. p. Nr. 113, o ogłaszaniu ustaw i rozporządzeń w Dzienniku ustaw państwa.

Ustawa z dnia 6. kwietnia 1870, Dz. u. p. Nr. 42, o ochronie tajemnicy listów i pism.

Ustawa z dnia 7. maja 1874, Dz. u. p. Nr. 50, którą wydane zostają postanowienia co do urzędzenia zewnętrznych stosunków prawnych kościoła katolickiego (§§. 29, 31, 32, 33, 34 tudzież przepisy dotyczące się kościelnego prawa majątkowego §§. 38 i n. aż do 59).

Ustawa z dnia 22. listopada 1875, Dz. u. p. Nr. 36 z roku 1876, o ustanowieniu Trybunału administracyjnego. (Przepisy co do właściwości §§. 1 aż do 4).

Ustawa z dnia 5. grudnia 1896, Dz. u. p. Nr. 222, zmieniająca niektóre postanowienia ustawy z dnia 3. grudnia 1863, Dz. u. p. Nr. 105 o urządzeniu stosunków przynależności.

II. Prawo skarbowe.

Zasady patentu cesarskiego z dnia 9. lutego 1850, Dz. u. p. Nr. 50, ustawy o należytościach tudzież ustaw i rozporządzeń dodatkowo ogłoszonych a w szczególności rozporządzenie cesarskie z dnia 26. grudnia 1897, Dz. u. p. Nr. 305, dotyczące się zmiany niektórych postanowień ustawowych o należytościach sądowych i rozporządzenie ministeryalne z dnia 28. grudnia 1897, Dz. u. p. Nr. 306, dotyczące się wykonania rozporządzenia cesarskiego z dnia 26. grudnia 1897, Dz. u. p. Nr. 305, tudzież rozporządzenie cesarskie z dnia 16. sierpnia 1899, Dz. u. p. Nr. 158, dotyczące się należytości od przeniesienia majątku, rozporządzenie ministeryalne z dnia 2. września 1899, Dz. u. p. Nr. 171, dotyczące się wykonania rozporządzenia cesarskiego z dnia 16. sierpnia 1899, Dz. u. p. Nr. 158.

Rozporządzenie ministeryalne z dnia 26. grudnia 1897, Dz. r. M. sp. Nr. 49, dotyczące się współdziałania sądów przy wymiarze należytości.

III. Prawo administracyjne.

Dekret kancelaryi nadwornej z dnia 26. września 1844, Z. u. s. Nr. 832, regulamin zakładania, urządzania i nadzorowania kas oszczędności (postanowienia co do książeczek wkładkowych, co do przedawnienia, co do zażeń przeciw kasom oszczędności i nadzoru nad temi kasami, §§. 13—18, 26, 27).

Patent cesarski z dnia 7. marca 1849, Dz. u. p. Nr. 154, dotyczący się prawa polowania.

Zasady patentu cesarskiego z dnia 26. listopada 1852, Dz. u. p. Nr. 253, ustawa o stowarzyszeniach.

Zasady patentu cesarskiego z dnia 3. grudnia 1852, Dz. u. p. Nr. 250, dotyczące się nowej ustawy leśnej.

Rozporządzenie cesarskie z dnia 20. kwietnia 1854, Dz. u. p. Nr. 96, którem wydaje się przepis co do wykonywania zarządzeń i orzeczeń monarszych władz politycznych i policyjnych.

Rozporządzenie ministeryalne z dnia 15. lutego 1855, Dz. u. p. Nr. 31, zawierające przepis ustawy przeciw dręczeniu zwierząt.

Rozporządzenie ministeryalne z dnia 3. kwietnia 1855, Dz. u. p. Nr. 61, dotyczące się właściwości do sądenia przekroczeń policyjnych, wyrokowania i procedury.

Rozporządzenie ministeryalne z dnia 30. września 1857, Dz. u. p. Nr. 198, zawierające przepis ogólny co do karania takich pomniejszych wykroczeń przeciw ustawom, na które ani w ustawie karnej powszechnej ani w szczególnych rozporządzeniach kara nie jest wymierzona.

Rozporządzenie ministeryalne z dnia 5. marca 1858, Dz. u. p. Nr. 34, zawierające przepisy co do postępowania w przypadkach przekroczeń należących do zakresu władz politycznych.

Rozporządzenie ministeryalne z dnia 13. czerwca 1858, Dz. u. p. Nr. 95, dotyczące się wymogów i dowodów co do istnienia zakonów i kongregacji duchownych jakoteż warunków, które przestrzegane być mają przy zawieraniu interesów prawnych w ich imieniu.

Zasady patentu cesarskiego z dnia 20. grudnia 1859, Dz. u. p. Nr. 227, ustawa przemysłowa z ustawami i rozporządzeniami później ogłoszonymi a mianowicie przepisy co do obszaru stosowania ustawy przemysłowej (artykuł V patentu obwieszczającego), podział przemysłów, udzielanie pozwoleń na zakłady przemysłowe, wdzierstwo w prawa co do oznaczania przemysłowego, przepisy dotyczące się zastępców lub dzierżawców przedsiębiorców przemysłowych, przejścia przemysłów, przepisy dotyczące się pomocników przemysłowych (rozdział VI), przepisy dotyczące się przynależności.

Rozporządzenie cesarskie z dnia 29. listopada 1865, Dz. u. p. Nr. 127, dotyczące się dopuszczania spółek zagranicznych akcyjnych i komandytowych na akcje z wyłączeniem spółek ubezpieczeń do wykonywania przemysłu w Austrii.

Ustawa z dnia 15. listopada 1867, Dz. u. p. Nr. 134, o prawie stowarzyszenia się.

Ustawa z dnia 15. listopada 1867, Dz. u. p. Nr. 135, o prawie zgromadzania się.

Ustawa z dnia 19. maja 1868, Dz. u. p. Nr. 44, o urządzeniu władz administracyjnych politycznych.

Ustawa z dnia 29. czerwca 1868, Dz. u. p. Nr. 85, o organizacyi izb handlowo-przemysłowych.

Ustawa z dnia 30. maja 1869, Dz. u. p. Nr. 93, o postanowieniach prawodawstwa wodnego zastrzonych ustawodawstwu państwa.

Ustawa z dnia 27. lipca 1871, Dz. u. p. Nr. 88, regulująca policyjne wydalanie i odsyłanie pod strażą.

Ustawa z dnia 15. kwietnia 1873, Dz. u. p. Nr. 52, o urządzeniu władz administracyjnych politycznych.

Ustawa z dnia 18. lutego 1878, Dz. u. p. Nr. 30, o wywłaszczaniu do celów budowy i ruchu kolei żelaznych.

Zasady ustawy z dnia 25. kwietnia 1885, Dz. u. p. Nr. 58, o urządzeniu rybołostwa na wodach śródkrajowych.

Ustawa z dnia 24. maja 1885, Dz. u. p. Nr. 90, o zakładach pracy przymusowej i poprawczych.

Ustawa z dnia 28. grudnia 1887, Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1888, o ubezpieczeniu robotników na wypadek przygody (niedopuszczalność egzekucyi na pretensjach do wynagrodzenia szkód, §. 43, odpowiedzialność przedsiębiorców przemysłowych i innych osób za przygody, §§. 45 aż do 47).

Zasady rozporządzenia ministeryalnego z dnia 10. kwietnia 1889, Dz. u. p. Nr. 47, zawierającego szczegółowe postanowienia co do sądów polubownych dla zakładów ubezpieczenia na

wypadek przygody (tworzenie, właściwość, egzekucya).

Zasady rozporządzenia ministeryalnego z dnia 11. września 1889, Dz. u. p. Nr. 149, zawierającego postanowienia szczególne o sądach polubownych dla bractw górniczych (tworzenie, właściwość, egzekucya).

Ustawa z dnia 6. stycznia 1890, Dz. u. p. Nr. 19, o ochronie znaków towarowych.

Ustawa z dnia 11. maja 1894, Dz. u. p. Nr. 126, o odłączeniu hipotecznem gruntów do budowy gościńców i dróg publicznych, tudzież do wykonania w interesie publicznym budowli mających na celu skierowanie lub odpór wód.

Ustawa z dnia 30. lipca 1895, Dz. u. p. Nr. 108, uzupełniająca a względnie zmieniająca ustawę z dnia 6. stycznia 1890, Dz. u. p. Nr. 19, o ochronie znaków towarowych.

Ustawa z dnia 26. grudnia 1895, Dz. u. p. Nr. 197, o prawie autorskiem na dziełach literatury, sztuki i fotografii.

Ustawa z dnia 16. stycznia 1896, Dz. u. p. Nr. 89 z r. 1897, o kupczeniu żywnością i niektórymi przedmiotami użytkowymi.

Ustawa z dnia 11. stycznia 1897, Dz. u. p. Nr. 30, o ochronie wynalazków (ustawa patentowa).

Rozporządzenie ministeryalne z dnia 9. marca 1898, Dz. u. p. Nr. 41, dotyczące instrukcyi służbowej dla prokuratoryi skarbowych.

